

Δ'. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

1. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

α. Επισημάνσεις

- Έντονο το δημογραφικό πρόβλημα στην Ελλάδα. Ο πληθυσμός μειώνεται αισθητά. Η Ελλάδα θα γίνει κράτος γερόντων.
- Οι τριτοκοσμικές χώρες παρουσιάζουν πληθυσμιακή έκρηξη.
- Έχει αλλοιωθεί η σύνθεση των μαθητών στα σχολεία. Τα Ελληνόπουλα τείνουν να γίνουν μειοψηφία.
- Οικονομικά αδιέξοδα, ανεργία.
- Αύξηση εκπτώσεων.
- Επαγγελματική απασχόληση της γυναίκας.
- Απομάκρυνση από την παραδοσιακή αντίληψη για την πολυτεχνία.
- Έλλειψη ενδιαφέροντος από την πολιτεία για την πολύτεκνη οικογένεια.
- Εσωτερική Μετανάστευση, αστικοποίηση.
- Προβολή του δυτικού τρόπου ζωής.
- Έλλειψη παιδικών σταθμών.
- Έλλειψη προστασίας των παιδιών, της μητρότητας και της οικογένειας.
- Αδιαφορία της νεολαίας για το πρόβλημα.
- Έλλειψη έργων υποδομής (π.χ. νοσοκομείων) στην περιφέρεια.

β. Προτάσεις

- Ενημέρωση από το σχολείο και τα ΜΜΕ για τους κινδύνους της υπογεννητικότητας.
- Απαγόρευση των αμβλώσεων.
- Υποστήριξη με οικονομικά και κοινωνικά μέσα του θεσμού της οικογένειας.
- Ίδρυση Υπουργείου Δημογραφίας.
- Αύξηση οικογενειακού επιδόματος στους πολύτεκνους.
- Ηθική και οικονομική συμπαράσταση στην ανύπαντρη μητέρα.
- Ενίσχυση των παραδοσιακών αντιλήψεων για την οικογένεια.
- Μείωση τιμολογίων ΔΕΚΟ για τους πολύτεκνους.
- Ίδρυση βρεφονηπιακών σταθμών.
- Προτεραιότητα στις προσλήψεις πολυτέκνων στο Δημόσιο.
- Πρόωρη συνταξιοδότηση μητέρων.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Δημιουργία θέσεων εργασίας στην ύπαιθρο.
- Οργάνωση φροντιστηριακών τμημάτων με πρωτοβουλία της Εκκλησίας και των Δήμων για τα παιδιά των άπορων και πολύτεκνων οικογενειών.
- Αύξηση της άδειας στις νέες μητέρες.
- Χορήγηση άτοκων δανείων στους πολύτεκνους για αγορά σπιτιού, αυτοκινήτου και αγαθών.
- Εισαγωγή των παιδιών πολύτεκνων στα ΑΕΙ και μετεγγραφή τους από το εξωτερικό, χωρίς εξετάσεις.
- Αναγνώριση της οικογένειας με 3 παιδιά ως πολύτεκνης.
- Επιδότηση του ενοικίου των πολύτεκνων οικογενειών.
- Προσφορά δωρεάν διακοπών στους πολύτεκνους.
- Χορήγηση του 5% ή 10% των κερδών από ΠΡΟ ΠΟ και ΛΟΤΤΟ σε πολύτεκνους.
- Οικονομικές ελαφρύνσεις στα νέα ζευγάρια.
- Μείωση του ρεύματος εξωτερικής μετανάστευσης και προσπάθεια παλιννόστησης.
- Ενίσχυση των οικογενειών που διαμένουν στα σύνορα.
- Εφαρμογή ελαστικού ωραρίου εργασίας για μητέρες.
- Ίδρυση περισσότερων εργατικών κατοικιών.
- Μείωση ωραρίου στις εργαζόμενες μητέρες.
- Μείωση ορίου συνταξιοδότησης σε πολύτεκνους.
- Δημιουργία συμβουλευτικών σταθμών για εγκύους.
- Υλοποίηση του πορίσματος της Διακομματικής Επιτροπής που μελέτησε το δημογραφικό πρόβλημα στη χώρα μας.

2. ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

α. Επιστημάνσεις

- Στο σύνολό τους οι μαθητές διαπιστώνουν ότι ο κοινωνικός ρατσισμός σήμερα είναι σε έξαρση.
- Ρατσιστικές εκδηλώσεις έναντι των:
  - Αλβανών, τσιγγάνων, μαύρων, αλλόθρησκων, ναρκομανών, ατόμων με ειδικές ανάγκες, ομοφυλοφίλων και φορέων AIDS, ασθενούντων ανίατα – ηλικιωμένων, κατοίκων ορεινών περιοχών – ανέργων – φτωχών, πρώην φυλακισμένων – παχύσαρκων, ανύπαντρων γυναικών – αναλφάβητων, παιδιών ιδρυμάτων – παιδιών των φαναριών, ατόμων με εκκεντρική εμφάνιση.

β. Προτάσεις

- Αυστηρή τήρηση άρθρων Συντάγματος.
- Ανθρωπιστική παιδεία.
- Ίδρυση πολυπολιτισμικών σχολείων.
- Δικαιότερη κατανομή κοινωνικών αγαθών.
- Συμβολή ΜΜΕ.
- Παρέμβαση Εκκλησίας.
- Ενσωμάτωση παιδιών με ειδικές ανάγκες στα σχολεία.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Προστασία ηλικιωμένων από την πολιτεία.
- Συστηματική καλλιέργεια διεθνιστικού πνεύματος.
- Ισοτιμία, αξιοκρατία, δημοκρατία, δικαιοσύνη.
- Δραστηριοποίηση διανοουμένων.
- Ποινές για ρατσιστική συμπεριφορά.
- Καταπολέμηση ανεργίας.
- Φρούρηση συνόρων, απέλαση λαθρομεταναστών.
- Η σημαία του σχολείου στον καλύτερο μαθητή, ανεξάρτητα από εθνικότητα.
- Διάλυση ρατσιστικών και εθνικιστικών οργανώσεων.
- Υλική, ηθική, κοινωνική στήριξη από πολιτεία στις ανύπαντρες μητέρες.
- Ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί στα σχολεία και εισαγωγή ειδικού μαθήματος.
- Κοινωνική επανένταξη κακοποιημένης γυναίκας.
- Υποστήριξη από ΥΠΕΠΘ εκδηλώσεων για εθνικές γιορτές Ποντίων.
- Κέντρα απεξάρτησης, κοινωνικής αντίληψης και αποκατάστασης.
- Ιδιαίτερη προσοχή στα σωφρονιστικά ιδρύματα.
- Διεκδίκηση από όλους μας της αφθαρσίας των αξιών, της κοινωνικής αλληλεγγύης και της αλληλοαποδοχής των ανθρώπων.
- Να κρίνουμε τους συνανθρώπους μας με βάση τα ψυχικά τους χαρίσματα.
- Ποιοτική αναβάθμιση ζωής.
- Ενδιαφέρον της πολιτείας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Διευκόλυνση της ζωής τους (μπάρες, ηχητικά φανάρια, ανάγλυφες επιγραφές στις στάσεις λεωφορείων για τα δρομολόγια).
- Η ιστορία να μην διδάσκεται μονόπλευρα, γιατί φανατίζει.
- Ίσες ευκαιρίες στις γυναίκες.
- Ενσωμάτωση των τσιγγάνων στο κοινωνικό σύνολο, ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών. Βελτίωση συνθηκών ζωής τους.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα, ιδιαιτερότητα.
- Δικαίωμα ψήφου στους νόμιμους αλλοδαπούς.
- Μόρφωση στο σπίτι μέσω Η/Υ για τους ανάπηρους.
- Κατοχύρωση δικαιωμάτων μειονοτήτων.

3. ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ

α. Επιστημάνσεις

- Κοινή διαπίστωση των μαθητών ότι ισοπεδώθηκε ο άνθρωπος ως αξία, χάθηκε ο ανθρωπισμός.
- Ο άνθρωπος μεταβλήθηκε σε εμπορεύσιμο αγαθό. Προτάσσεται το «έχειν» και όχι το «είναι».
- Αδιαφορία, οίκτος, ρατσιστική αντιμετώπιση των ασθενών, των ηλικιωμένων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των παιδιών των φαναριών.
- Η ανθρωπιστική βοήθεια με τον τρόπο που δίνεται χάνει τη σημασία της.
- Έλλειψη οργάνων για μεταμοσχεύσεις, λίγοι οι δότες και οι αιμοδότες, έλλειψη ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.
- Αξιέπαινο και υψίστης σημασίας το έργο των ανθρωπιστικών οργανώσεων:

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Unicef, Γιατροί χωρίς σύνορα, Γιατροί του κόσμου, Greenpeace, Unesco, Χαμόγελο του παιδιού.

- Στο όνομα του ανθρωπισμού και της ειρήνης οι ισχυροί (ΗΠΑ) επιτίθενται σε μικρούς λαούς (Αφγανιστάν – Ιράκ).
- Αλματώδης ρυθμός τεχνολογικής ανάπτυξης.
- Αστυφιλία, αγχωτικός τρόπος ζωής.
- Προώθηση ατομικισμού, ευδαιμονισμού.
- Απουσία πολιτικού ήθους.
- Καταναλωτισμός, υλιστική κοινωνία.
- Ανταγωνιστικό οικονομικό σύστημα.
- Κερδοσκοπική λειτουργία ΜΜΕ, προβολή αρνητικών προτύπων.
- Αλλοτρίωση.

β. Προτάσεις

- Ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας του πολιτισμού.
- Παιδεία που να αναπτύσσει την κριτική ικανότητα, την πολιτική συνείδηση και τη μνήμη.
- Ποινές στις κυβερνήσεις που δε σέβονται τους διεθνείς κανόνες.
- Δίκαιη κατανομή του εθνικού πλούτου.
- Η «Βουλή των Εφήβων» να προτρέπει τους μαθητές να γίνουν δωρητές οργάνων και ιστών σώματος.
- Δημιουργία κέντρων πληροφόρησης για δωρεά οργάνων, ενημερωτικές εκπομπές από τα ΜΜΕ.
- Μέτρα και κίνητρα για δότες (π.χ. φοροαπαλλαγές).
- Αύξηση κρατικών δαπανών για ιατρική έρευνα.
- Ψυχολογική στήριξη ασθενών που περιμένουν μόσχευμα.
- Ανθρωποκεντρικό κράτος. – Υλική, ηθική, κοινωνική στήριξη – ενίσχυση των αναξιοπαθούντων (προσφύγων, ατόμων με ειδικές ανάγκες, ηλικιωμένων, αλλοδαπών, παιδιών των φαναριών, ασθενών κλπ). – Χρέος της Πολιτείας να εξασφαλίσει σε όλους τις αναγκαίες προϋποθέσεις για αξιοπρεπή διαβίωση. – Η στήριξη αυτών των ατόμων είναι πράξη ανθρωπιάς και όχι ελεημοσύνη.
- Αποϊδρυματοποίηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. – Ενίσχυση ειδικής αγωγής. – Πρόσληψη σε θέσεις εργασίας.
- Σεβασμός από τους νέους των ηλικιωμένων. – Αξιοποίηση της πείρας τους.
- Αξιοπρεπείς κρατικοί οίκοι ευγηρίας.
- Μεγαλύτερα επιδόματα αναπηρίας, συντάξεις, μισθοί.
- Εκπαίδευση, στέγαση των παιδιών των φαναριών.
- Ισόβια στους σωματέμπορους και όσους κακοποιούν ή κερδοσκοπούν εις βάρος αδυνάτων.
- Αφαίρεση της κηδεμονίας των παιδιών από ανίκανους γονείς.
- Εθελοντική προσφορά σε οργανώσεις για την προστασία του παιδιού.
- Δημιουργία σύγχρονων μονάδων μεταμόσχευσης και βελτίωση των ήδη υπαρχουσών.

4. ΥΓΕΙΑ - ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

α. Επισημάνσεις

- Ανεπαρκές το δημόσιο σύστημα υγείας.
- Λίστες αναμονής.
- Ελλείψεις σε φάρμακα και εξοπλισμό.
- Μικρός αριθμός μονάδων εντατικής θεραπείας.
- Ανευθυνότητα και έλλειψη ευαισθησίας γιατρών. Απουσιάζουν ακόμη και από τις εφημερίες τους.
- Γιατροί αγενείς με τυπικό ενδιαφέρον, που μάλιστα χρηματίζονται οι περισσότεροι.
- Προβλήματα τροφοδοσίας, καθαριότητας, συνωστισμού στα δημόσια νοσοκομεία.
- Λανθασμένες διαγνώσεις.
- Ιδιαίτερα το χειμώνα δύσκολη η πρόσβαση στα απομακρυσμένα νοσοκομεία της περιφέρειας και των νησιών.
- Καταδικασμένοι οι άποροι και οι φτωχοί.
- Την αθλιότητα δεν πληρώνουν οι πολιτικοί, ούτε οι μεγαλοεπιχειρηματίες.
- Σύγχρονα μηχανήματα σκουριάζουν στην αχρηστία.
- Ι.Κ.Α.: Τα περισσότερα χρήματα και η μικρότερη εξυπηρέτηση. Ταλαιπωρία, ουρές.
- Αδυναμία συνεννόησης με το αλλοδαπό βοηθητικό προσωπικό στο ΕΚΑΒ.
- Παλαιότερα οι συνθήκες στα ψυχιατρεία ήταν άθλιες, ιδιαίτερα για τους χρόνιους ασθενείς. Σήμερα έχει βελτιωθεί η κατάσταση.
- Η χώρα μας τελευταία στις μεταμοσχεύσεις.
- Απροθυμία για δωρεά οργάνων.
- Άγνοια των μαθητών για θέματα υγείας, αντιμετώπισης ασθενειών, όπως ψυχογενούς βουλιμίας, ζαχαρώδους διαβήτη κλ.π.
- Πολλές εξετάσεις δεν γίνονται στα δημόσια νοσοκομεία.
- Ακριβή η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για μη ασφαλισμένους.
- Απαράδεκτα τα ιατρικά ραντεβού μετά από ένα μήνα.
- Ο αγροτικός γιατρός, όπου υπάρχει, ελάχιστες υπηρεσίες μπορεί να προσφέρει.
- Δεν αξιοποιούνται παντού οι μονάδες τηλεϊατρικής.
- Απαράδεκτο οι πολίτες να μην έχουν γνώσεις παροχής πρώτων βοηθειών.

β. Προτάσεις

- Αύξηση των δαπανών για την υγεία και όχι για αγορά όπλων.
- Ανέγερση νέων νοσοκομειακών μονάδων πλήρως εξοπλισμένων.
- Νοσοκομεία και κέντρα υγείας στην επαρχία και τα νησιά.
- Περισσότερες ειδικότητες γιατρών στα κέντρα υγείας.
- Δωρεάν σύστημα υγείας για όλους.
- Τιμωρία όσων γιατρών χρηματίζονται, αφαίρεση άδειας.
- Ψυχολογικά τεστ για τους γιατρούς.
- Κρατική φροντίδα για τα ψυχικώς διαταραγμένα άτομα. Ιδιαίτερη μέριμνα για τα άτομα με νοητική υστέρηση.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Ενημέρωση γιατρών – πολιτών για τις μεταμοσχεύσεις.
- Εκστρατεία για την αξία της δωρεάς οργάνων.
- Δίκαιη κατανομή και αξιοποίηση των μοσχευμάτων.
- Σεμινάρια εξειδίκευσης γιατρών στις νέες τεχνολογίες.
- Υποχρεωτική μετακίνηση γιατρών σ' όλη την περιφέρεια.
- Μέτρα δραστικά για άμεση εξυπηρέτηση στο Ι.Κ.Α.
- Προληπτικές εξετάσεις στις μαθητικές κοινότητες.
- Η Πολιτεία να προστατέψει τους έφηβους. Ενημέρωση για AIDS, καρκίνο, ζαχαρώδη νεανικό διαβήτη κ.λπ.
- Να καταργηθούν «τα ράντζα της ντροπής» στους νοσοκομειακούς διαδρόμους.
- Καθαριότητα και ασθενοφόρα στα νοσοκομεία.
- Έλεγχος στα ελικόπτερα του ΕΚΑΒ.
- Αξιολόγηση γιατρών.
- Έλεγχος συμπεριφοράς νοσηλευτικού προσωπικού. Κυρώσεις.
- Νοσηλεύτριες μόνο απόφοιτες των ΑΕΙ.
- Μόνιμη παρουσία ελικοπτέρου και «ναυαγοσωστικού 513» σε νησιά και στρατόπεδα.
- Αύξηση αποδοχών ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.
- Καλύτερη οργάνωση ασφαλιστικών ταμείων.
- Ενίσχυση εθελοντικής αιμοδοσίας. Ενημέρωση μαθητών.
- Δημιουργία κινητών κέντρων υγείας στην επαρχία.
- Οργάνωση μαθημάτων παροχής πρώτων βοηθειών.
- Συμμετοχή των κέντρων υγείας στην πρόληψη (εμβολιασμός, έλεγχος πληθυσμού σε χρόνια νοσήματα, οδοντιατρική φροντίδα). Συμμετοχή πολιτών στην δαπάνη.
- Παραμονή στην Ελλάδα των αξιόλογων ερευνητών.
- Μάθημα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στα σχολεία.
- Μάθημα Α' Βοηθειών από το Δημοτικό έως το Λύκειο.
- Σεμινάρια από πυροσβέστες.
- Γραφείο παραπόνων – καταγγελιών στα νοσοκομεία με προσωπικό που θα μετακινείται κάθε μήνα.
- Δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε απόρους, ορφανά, αναπήρους.
- Περιορισμός γραφειοκρατίας.
- Σώμα αδιάφθορων και στα νοσοκομεία.

5. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

α. Επισημάνσεις

- Τα άτομα με ειδικές ανάγκες δεν συμμετέχουν στις κοινωνικές διαδικασίες, γιατί τους δίνονται περιορισμένες ευκαιρίες.
- Μεγάλη ταλαιπωρία των πολιτών στο ΙΚΑ και στον ΟΓΑ.
- Οι πολιτικοί δίνουν υποσχέσεις για την ανακούφιση των ατόμων με αναπηρίες, αλλά δεν τις υλοποιούν.
- Το Κράτος Πρόνοιας υπολειτουργεί.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Η Ελλάδα είναι η χώρα με τα περισσότερα ασφαλιστικά ταμεία.
- Η περιουσία των ασφαλιστικών ταμείων παραμένει ανεκμετάλλευτη και η οργάνωσή τους γραφειοκρατική.
- Ανυπαρξία κοινωνικής μέριμνας για τις ευπαθείς ομάδες (άτομα με ειδικές ανάγκες, άτομα τρίτης ηλικίας, φορείς του AIDS κ.α.).
- Το συνταξιοδοτικό μας σύστημα αρνείται να συνταξιοδοτήσει άτομα, των οποίων η υγεία είναι προβληματική.
- Το πρόβλημα των ανύπαντρων μητέρων έχει διαστάσεις κοινωνικές, ψυχολογικές, ηθικές και οικονομικές.
- Η περιορισμένη κάλυψη των ασφαλισμένων από το ΙΚΑ τους οδηγεί σε ερράνους.
- Δυσκολίες στις πόλεις για τα άτομα με κινητικά προβλήματα.
- Τα παιδιά των φαναριών θύματα εκμετάλλευσης, στίγμα της εποχής μας.
- Οι Έλληνες φορολογούμενοι δεν υπάγονται όλοι στο ίδιο ασφαλιστικό καθεστώς. Άλλοι ευνοούνται και άλλοι αδικούνται.
- Αξιόλογη η προσπάθεια του κράτους με τα ΚΑΠΗ και τη «βοήθεια στο σπίτι».
- Αδιαφορία όλων μας για το τραγικό φαινόμενο της δουλεμπορίας παιδιών.
- Τα άσυλα εγκλεισμού ατόμων με ειδικές ανάγκες είναι απαράδεκτα.
- Έλλειψη ειδικών σχολείων με κατάλληλο εξοπλισμό για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Οι γυναίκες που πρέπει αναγκαστικά να προβούν σε διακοπή εγκυμοσύνης δεν έχουν τη βοήθεια της κοινωνικής πρόνοιας.
- Έλλειψη Στεγών Φιλοξενίας Ανηλίκων.
- Μεγάλος ο αριθμός εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα, ενώ οι ασφαλιστικοί φορείς αδυνατούν να καλύψουν τη νοσηλεία, ωθώντας τους ενδιαφερόμενους σε δικαστικούς αγώνες.
- Χαμηλές οι συντάξεις και τα επιδόματα της Πρόνοιας.
- Ανεπαρκή τα κέντρα για λογοθεραπεία κωφαλάλων.

β. Προτάσεις

- Κοινωνική πρόνοια και κρατική υποστήριξη για τα άρρωστα παιδιά που αναγκάζονται να πάνε στο εξωτερικό.
- Ίδρυση περισσότερων χωριών SOS με εθελοντές γονείς.
- Κατάργηση γεροκομείων και φροντίδα των ηλικιωμένων στα σπίτια τους.
- Αναδιάρθρωση του ασφαλιστικού μας συστήματος, με πρότυπο αυτό της Αγγλίας.
- Αύξηση συντάξεων και μείωση των τιμών των φαρμάκων.
- Ενίσχυση κοινωνικών υπηρεσιών και φορέων.
- Παροχή κινήτρων σε επιχειρήσεις και οργανισμούς για πρόσληψη ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Ασφαλή πεζοδρόμια, ηχητικά μηνύματα, μπάρες στις στάσεις των λεωφορείων.
- Συμβουλευτικά κέντρα, γραμμές άμεσης βοήθειας, σχολιατρικές υπηρεσίες.
- Κινητοποίηση διεθνών οργανισμών (UNICEF) και ευαισθητοποίηση όλων των πολιτών.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Επέμβαση των ισχυρών στα κράτη που διενεργείται δουλεμπόριο παιδιών.
- Ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των πολιτών από τα ΜΜΕ και τους πνευματικούς ανθρώπους.
- Κατασκευή κτηρίων για στέγαση των αστέγων.
- Τα χρήματα που δαπανώνται για αυτοκίνητα πολιτικών να διατεθούν για ασθενοφόρα και σπίτια σεισμοπλήκτων.
- Εξασφάλιση ευκαιριών επαγγελματικής κατάρτισης των ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Ίδρυση περισσότερων ΚΔΑΥ για τα άτομα με δυσλεξία και ειδικές μαθησιακές ανάγκες.
- Μείωση του ορίου συνταξιοδότησης.
- Οικονομική, επαγγελματική και ψυχολογική στήριξη ανύπαντρων μητέρων.
- Μετατροπές σε μουσεία, κινηματογράφους, εκκλησίες, αρχαιολογικούς χώρους, γήπεδα, για να εξυπηρετούνται τα άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Προγράμματα συνδιδασκαλίας και συνύπαρξης των μαθητών με ειδικές ανάγκες με τους άλλους μαθητές.
- Πρόσληψη διερμηνέα για κωφούς σε κάθε Δημόσια Υπηρεσία.
- Αύξηση του αριθμού Στεγών Φιλοξενίας Ανηλίκων.
- Ανεύρεση αναδόχων οικογενειών για τα εγκαταλελειμμένα παιδιά.

6. ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

α. Επισημάνσεις

- Έλλιπής έως ανύπαρκτη η νοσοκομειακή περίθαλψη στα νησιά.
- Έλλειψη ανθρωπιάς στα νοσοκομεία από τους νοσηλευτές και τους γιατρούς.
- Εγκληματικές απροσεξίες, έλλειψη καθαριότητας, έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής και ειδικευμένου προσωπικού στα Δημόσια Νοσοκομεία.
- Καθημερινά πεθαίνουν στον κόσμο παιδιά από πείνα και αρρώστιες.
- Τα νοσοκομεία δεν δέχονται υπερήλικες και η οικογένειά τους, τους οδηγεί στα γηροκομεία.
- Ανεπαρκής Ενημέρωση για το AIDS.

β. Προτάσεις

- Ίδρυση καλά εξοπλισμένων νοσοκομείων στην επαρχία.
- Ασφαλή ελικόπτερα και ταχύπλοα του ΕΚΑΒ για εξυπηρέτηση των ασθενών των νησιών.
- Πρόσληψη γιατρών στα σχολεία, ιδιαίτερα στα Δημοτικά.
- Ενημέρωση των μαθητών από γιατρούς για θέματα, διατροφής, υγιεινής και πρώτων βοηθειών.
- Ίδρυση ειδικών νοσοκομείων για περίθαλψη ηλικιωμένων.
- Παροχή δωρεάν φαρμάκων.
- Ειδικά προγράμματα περίθαλψης για την τρίτη ηλικία.
- Σωστή περίθαλψη των ασθενών με AIDS.
- Δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

7. ΒΙΑ - ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

α. Επισημάνσεις

- Σήμερα παρατηρείται έξαρση της βίας και εγκληματικότητας.
- Ιδιαίτερα διαδεδομένη η νεανική βία.
- Τα ποσοστά εγκληματικότητας στην Ελλάδα είναι υψηλά, ενώ η προστασία ελάχιστη.
- Ανησυχητικές διαστάσεις έχει πάρει το φαινόμενο της εκμετάλλευσης, παραμέλησης και κακοποίησης των παιδιών.
- Το οργανωμένο έγκλημα (λαθρεμπόριο, πορνεία, ναρκωτικά) συνιστά απειλή για τη Δημοκρατία.
- Το Internet είναι η μεγαλύτερη πηγή πορνογραφικού υλικού.
- Ο αρνητικός ρόλος των ΜΜΕ (σκηνές βίας).
- Η τεχνολογική εξέλιξη που οδηγεί στην ανεργία.
- Έλλειψη αξιοκρατίας.
- Η αστυφιλία.
- Θρησκευτικοί, ιδεολογικοί, εθνικοί φανατισμοί.
- Η αδιαφορία της πολιτείας για τους αστέγους, άνεργους και μετανάστες.
- Το σωφρονιστικό σύστημα παράγει εγκληματίες.
- Η κρίση στο θεσμό της οικογένειας.
- Υλικός ευδαιμονισμός. Υπερκαταναλωτισμός.
- Έλλειψη παιδείας, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο.
- Συμμορίες ανηλίκων.
- Ανεπάρκεια των αστυνομικών αρχών.
- Ενασχόληση των παιδιών με βίαια παιχνίδια.
- Κρίση στο θεσμό του σχολείου. Εντατικός ρυθμός μάθησης, ανταγωνισμός και βαθμοθηρία.
- Πόλεμοι, πείνα, ανασφάλεια.
- Εξάπλωση των ναρκωτικών.

β. Προτάσεις

- Καλύτερη εκπαίδευση στις Σχολές Αστυνομίας, αύξηση αστυνομικών τμημάτων, καλύτερη αστυνόμευση, ένας αστυφύλακας σε κάθε γειτονιά επί μονίμου βάσεως.
- Περιορισμός προβολής της βίας από ΜΜΕ και έλεγχός τους.
- Αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου ορισμένων κοινωνικών ομάδων (μεταναστών, τσιγγάνων, χαμηλών κοινωνικών τάξεων).
- Ανθρωπιστική παιδεία, αναβάθμιση αξιών.
- Αλλαγή του ρόλου του σχολείου (ανάπτυξη συνεργασίας και όχι ανταγωνισμού και βαθμοθηρίας).
- Ανθρωπιστική βοήθεια στις τριτοκοσμικές χώρες.
- Διεθνής συνεργασία για τη λήψη κοινωνικών μέτρων αντιμετώπισης της τρομοκρατίας.
- Εκσυγχρονισμός του σωφρονιστικού συστήματος. Βαρύτητα στην επανένταξη των περιθωριοποιημένων ομάδων.
- Φύλακες και παιδοψυχολόγοι στα σχολεία.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Συστηματικοί έλεγχοι στα σύνορα για αντιμετώπιση της λαθρομετανάστευσης.
- Πολιτιστικά και αθλητικά κέντρα δημιουργικής απασχόλησης.
- Σωστή καθοδήγηση και ανατροφή των παιδιών από την οικογένεια.
- Περιορισμός κοινωνικού ρατσισμού. Σεβασμός στη διαφορετικότητα.
- Καταπολέμηση της ανεργίας. Εκτάσεις προς εκμετάλλευση στους ανέργους.
- Οργάνωση σεμιναρίων σε σχολεία και δημόσιους χώρους από ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς και αστυνομικούς.
- Παραδειγματική τιμωρία των γονιών που κακοποιούν τα παιδιά τους.
- Απαγόρευση εμπορίου «λευκής σαρκός» στο Internet.
- Κέντρα για κακοποιημένα, παραμελημένα παιδιά και γυναίκες.
- Αυστηρότητα της δικαστικής εξουσίας στην παραβατική συμπεριφορά των νέων.
- Οι πολιτικοί να είναι υγιή πρότυπα για τους νέους.
- Περισσότεροι παιδότοποι στις μεγαλουπόλεις.
- Προγράμματα απασχόλησης στους νέους.
- Να εισαχθεί το μάθημα της σεξουαλικής αγωγής στο σχολείο.
- Ίδρυση περισσότερων γυναικείων σωματείων.
- Φρούρηση δικαστηρίων με ειδικευμένους ενόπλους, με ανιχνευτές μετάλλων και κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης.
- Μετεκπαίδευση των καθηγητών σε ψυχοπαιδαγωγικά θέματα.
- Πρόβλεψη για τη σωστή περιφρούρηση των χώρων που θα πραγματοποιηθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες.
- Ενίσχυση του σχολικού αθλητισμού.
- Μεταφορά φυλακών σε ακατοίκητες περιοχές.
- Προσοχή στην αγορά παιδικών παιχνιδιών, να αποφεύγονται όσα καλλιεργούν τον ανταγωνισμό και την επιθετικότητα.

8. ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

α. Επισημάνσεις

- Η μάστιγα των ναρκωτικών είναι παγκόσμιο πρόβλημα.
- Ιδιαίτερα πλήττονται οι νέοι και κυρίως οι μαθητές.
- Ανενόχλητη η διακίνηση ναρκωτικών στους χώρους των σχολείων, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- Υποβαθμισμένες συνοικίες, μπαρ, καφετέριες, νεανικά «κλαμπ» κυρίως με «rave μουσική», αποτελούν συνήθη μέρη διακίνησης ναρκωτικών.
- Αύξηση διακίνησης ναρκωτικών στην επαρχία.
- Επιταχυνόμενοι ρυθμοί εξάπλωσης των ναρκωτικών στη χώρα μας.
- Συμφέρον της άρχουσας τάξης η διάδοση ναρκωτικών, με στόχο την καταστολή της επαναστατικής διάθεσης των νέων.
- Αποκλεισμένοι και περιθωριοποιημένοι χρήστες χρήζουν θεραπείας και στήριξης.
- Ανεπάρκεια κέντρων απεξάρτησης.
- Ανεπαρκές το νομοθετικό πλαίσιο. Αθώωση των εμπόρων ναρκωτικών.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Ανοχή αστυνομικών οργάνων. Τεράστιες ποινικές ευθύνες εμπλεκόμενων αστυνομικών.
- Τυπικό το ενδιαφέρον της κοινωνίας για τους εξαρτημένους. Ενημερώσεις από κέντρα απεξάρτησης, ΟΚΑΝΑ, ΣΤΡΟΦΗ, ΠΛΕΥΣΗ, 18 ΑΝΩ.
- Αδιέξοδος ο δρόμος, συχνά χωρίς επιστροφή.
- Ουδέτερη η στάση των ισχυρών χωρών, κυρίως των ΗΠΑ.
- Πολλές χώρες στηρίζουν την οικονομία τους στην παραγωγή ναρκωτικών.
- Να δίνονται ευκαιρίες στους χρήστες, όπως στην Ολλανδία.
- Κοινωνία χωρίς ναρκωτικά σημαίνει κοινωνία με προοπτικές.

β. Προτάσεις

- Βαρύτατες ποινές στους εμπόρους. Προτείνεται ακόμη και η επιβολή ισόβιας κάθειρξης.
- Δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου. Ίδρυση αθλητικών, πολιτιστικών κέντρων.
- Ψυχολογική υποστήριξη των χρηστών και των οικογενειών τους.
- Ομαλή επανένταξη απεξαρτημένων στην κοινωνία. Επαγγελματική τους αποκατάσταση.
- Αναμόρφωση του σωφρονιστικού συστήματος.
- Αλλαγή νομοθετικού πλαισίου. Διαχωρισμός εμπόρων από χρήστες.
- Ενίσχυση του ειδικού Σώματος Δίωξης Ναρκωτικών.
- Ενημέρωση από ειδικούς και πρώην χρήστες στα σχολεία.
- Ενημερωτικό μάθημα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Διορισμός περισσότερων σχολικών φυλάκων.
- Αγάπη, διάλογος, κατανόηση, εμπιστοσύνη στα παιδιά από γονείς και εκπαιδευτικούς.
- Η πρόληψη είναι η καλύτερη θεραπεία.
- Διεθνής συνεργασία. Παγκοσμιοποίηση του προβλήματος.
- Περισσότερα και σωστά οργανωμένα κέντρα απεξάρτησης.
- Αυστηρή αστυνόμευση των συνόρων για πάταξη της εισαγωγής και λαθρεμπορίας.
- Θωράκιση των νέων με αρχές και ιδανικά.
- Συμβουλευτικά Κέντρα Γονέων.
- Αντιμετώπιση της ανεργίας.
- Αναβάθμιση του μαθήματος της Κοινωνιολογίας.
- Να αποκλειστούν από τα ΜΜΕ καλλιτέχνες – χρήστες ναρκωτικών.
- Απαγόρευση εισόδου σε παιδιά κάτω των 18 στα νυχτερινά κέντρα.
- Να ξεπεραστούν οι κοινωνικές διακρίσεις κατά των χρηστών.
- Μετατροπή Ολυμπιακού χωριού σε κέντρο απεξάρτησης.
- Καταστολή των κυκλωμάτων παραγωγής.
- Το σύστημα υγείας να αναλάβει να τους παρέχει στους τοξικομανείς τη δόση τους δωρεάν.
- Ενίσχυση του ρόλου της οικογένειας.
- Βελτίωση συνθηκών ζωής στις μεγαλουπόλεις.
- Νομιμοποίηση των μαλακών ναρκωτικών, χορήγησή τους με ιατρική συνταγή από τα φαρμακεία.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Ανθρωπιστική παιδεία που να διαμορφώνει κοινωνική συνείδηση.
- Συμβολή των διανοουμένων και της Εκκλησίας στην προώθηση των κοινωνικών αξιών.
- Αστυνομικές περιπολίες σε νεανικά στέκια.
- Σχολικοί ψυχολόγοι.
- Ενημερωτικές εκπομπές στα ΜΜΕ με μαρτυρίες οικογενειών που έχουν χάσει τα παιδιά τους από τα ναρκωτικά.
- Προγράμματα επαγγελματικής απασχόλησης χρηστών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- Ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των πολιτών.
- Συνεργασία οικογένειας – Εκκλησίας – σχολείου με διορισμό ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών.
- Εθελοντική συμμετοχή σε ομάδες στήριξης.
- Αυστηρότατες ποινές για όσους αστυνομικούς συλλαμβάνονται να διακινούν ναρκωτικά.
- Κατασκευή μηχανήματος εντοπισμού ναρκωτικών.
- Περισσότερες ανοικτές γραμμές επικοινωνίας με τους Δήμους.
- Αναβάθμιση του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού.
- Δημιουργία δυναμικών και ελεύθερων προσωπικοτήτων από το εκπαιδευτικό σύστημα.
- Επισκέψεις μαθητών σε κέντρα απεξάρτησης.
- Περισσότερα κέντρα απεξάρτησης στην επαρχία.
- Εκστρατεία ενημέρωσης για την καταπολέμηση των ναρκωτικών από εκπροσώπους της «Βουλής των Εφήβων».
- Μείωση των διαφημίσεων τσιγάρων και αλκοόλ από τα ΜΜΕ.
- Ενδυνάμωση της παράδοσης.

9. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

α. Επισημάνσεις

- Η οικογένεια θεωρείται από τους σημαντικότερους θεσμούς της κοινωνίας.
- Εξασφαλίζει την ανατροφή των παιδιών, τους παρέχει συναισθηματική στήριξη και ασφάλεια, τους καλλιεργεί την αυτοεκτίμηση και συντελεί στην ολοκληρωμένη κοινωνικοποίησή τους.
- Όμως σήμερα περνά κρίση ο θεσμός της οικογένειας.
- Διαχρονικό φαινόμενο το χάσμα των γενεών.
- Οι γονείς αρνούνται να αποδεχθούν την ενηλικίωση των παιδιών τους.
- Η σύγκρουση εκδηλώνεται με πιέσεις για την επιλογή επαγγέλματος, για τις σχέσεις με το άλλο φύλο, το γάμο, την προσωπική τους ζωή, την εμφάνισή τους.
- Οι γονείς αδυνατούν να προσαρμοσθούν στις σύγχρονες εξελίξεις.
- Αρκετά τα φαινόμενα άσκησης βίας και κακοποίησης παιδιών από τους γονείς.
- Κοινωνική αδιαφορία για τις πολύτεκνες και διαζευγμένες οικογένειες.
- Πολλές οι μονογονεϊκές οικογένειες.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Έλλειψη επικοινωνίας και διαλόγου των μελών της οικογένειας.
- Η ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη.
- Απληστία. Ατομικισμός.
- Αλλοτρίωση των ανθρώπινων σχέσεων.
- Ο καταγιστικός ρυθμός ζωής και ο ελάχιστος ελεύθερος χρόνος.
- Η εργαζόμενη μητέρα.
- Η κρίση των ηθικών αξιών.
- Η επαναστατικότητα και ο αρνητισμός των νέων.
- Ο συντηρητισμός και η υπερπροστασία των γονέων.
- Η κρίση ταυτότητας της εφηβείας.
- Ο υλιστικός τρόπος ζωής, η θεοποίηση του χρήματος.
- Ο αρνητικός ρόλος των ΜΜΕ.
- Συμβατική συνύπαρξη και συγκατοίκηση.
- Οικονομικά προβλήματα. Ανεργία.
- Αύξηση διαζυγίων.
- Έλλειψη παιδείας, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο γονέων.
- Ανωριμότητα και άγνοια όσον αφορά την ανατροφή και διαπαιδαγώγηση των παιδιών.
- Χαλάρωση της κοινωνικής συνείδησης.
- Το ενδιαφέρον των γονιών εστιάζεται στις υψηλές σχολικές επιδόσεις και λιγότερο στην ψυχική επαφή.
- Η ανατροφή των παιδιών γίνεται από τρίτα πρόσωπα.
- Ψυχολογικά προβλήματα.
- Μοναξιά, άγχος, απογοήτευση, αυτοκτονίες.
- Οικογενειακές διαμάχες.
- Εύκολη διάλυση της οικογένειας.
- Έξαρση βίας και εγκληματικότητας.
- Περιοριοποίηση των νέων (συμμορίες, αλκοόλ, ναρκωτικά). Εγκλεισμός τους σε φυλακές, αναμορφωτήρια.
- Κακοποίηση των παιδιών, εγκλεισμός τους σε ιδρύματα.

β. Προτάσεις

- Διορισμοί σχολικών ψυχολόγων.
- Αυστηρή τιμωρία στους βάνανους γονείς.
- Ίδρυση περισσότερων αθλητικών και πολιτιστικών κέντρων.
- Διάλογος και διάθεση περισσότερου χρόνου για την ανατροφή των παιδιών.
- Περιορισμός αυταρχισμού και προκαταλήψεων. Αμοιβαίες υποχωρήσεις γονιών και παιδιών.
- Συμβουλευτική η στάση των γονιών στον επαγγελματικό προσανατολισμό των παιδιών.
- Οι γονείς που χωρίζουν να μην αναμειγνύουν τα παιδιά στις διαφορές τους.
- Αναβάθμιση της ανάδοξης οικογένειας. Έγκρισή της από τη Διεύθυνση του Ιδρύματος και όχι από το κράτος και το ΠΙΚΠΑ.
- Παιδοκεντρικές οικογένειες.
- Σχολή γονέων.
- Ειδικά σεμινάρια για γονείς.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Υγιή πρότυπα από τα ΜΜΕ, υπακοή στον κώδικα δεοντολογίας.
- Δημόσιοι οικογενειακοί σύμβουλοι.
- Σεμινάρια οικογενειακού προγραμματισμού.
- Μείωση του ωραρίου στις εργαζόμενες μητέρες.
- Εισαγωγή στην Ελλάδα του θεσμού του Επιτροπικού Δικαστηρίου για την εκδίκαση αδικημάτων προστασίας ανηλίκων.
- Ανθρωποκεντρική παιδεία, όχι στείρα εξειδίκευση και επαγγελματική κατάρτιση.
- Σεμινάρια σε θέματα ψυχολογίας για τους εκπαιδευτικούς.
- Επάνδρωση των κοινοτήτων και δήμων με ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς.
- Η Πολιτεία να καλλιεργεί πνεύμα αλληλεγγύης και συνεργασίας.
- Ίδρυση «Σπιτιού παιδιών» για να καταφεύγουν τα παιδιά διαλυμένων οικογενειών.
- Ίδρυση Υπουργείου Οικογένειας.

10. ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΧΑΣΜΑ ΓΕΝΕΩΝ

α. *Επισημάνσεις*

- Παρατηρείται κρίση στις διαπροσωπικές σχέσεις.
- Σχέσεις πολλές, αλλά επιφανειακές. Ανευθυνότητες, απρόσωπες και ιδιοτελείς.
- Το διαδίκτυο μειώνει την άμεση επικοινωνία.
- Αποξενωμένες οι σχέσεις των παιδιών. Προσκολλημένα στην TV και στους Η/Υ.
- Χαρακτηριστικό της εποχής μας η μοναξιά. Αδιαφορία για τον συνάνθρωπο.
- Στην επαρχία είναι καλύτερα τα πράγματα, όσον αφορά τις διαπροσωπικές σχέσεις.
- Έντονη η αντίδραση των νέων για τη συμπεριφορά των μεγάλων που τους κατηγορούν για αδιαφορία, ανευθυνότητα και επιπολαιότητα.
- Οι νέοι είναι ανήσυχοι και αντικομφορμιστές.
- Αντιδρούν, αμφισβητώντας το κατεστημένο και έτσι δηλώνουν την παρουσία τους.
- Ανυπαρξία πραγματικής φιλίας, εμπορευματοποίηση του έρωτα.
- Πραγματικός φίλος αυτός που μπορείς να εμπιστευτείς και να σε στηρίξει σε δύσκολες στιγμές.
- Ο καταγιστικός ρυθμός ζωής. Μείωση του ελεύθερου χρόνου.
- Γιγαντισμός πόλεων. Αποξένωση.
- Οικονομικά αδιέξοδα. Ανεργία.
- Χάσμα των γενεών. Διαφορά αντιλήψεων μεταξύ νέων και ενηλίκων.
- Η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη. Απληστία. Ατομικισμός.
- Έλλειψη επικοινωνίας και διαλόγου των μελών της οικογένειας.
- Ο αρνητικός ρόλος των ΜΜΕ.
- Οι διαφημίσεις ωθούν στην υπερκατανάλωση.
- Κοινωνικές ανισότητες, κοινωνική αδικία.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Η εισροή αλλοδαπών γυναικών. Διάλυση οικογενειών, διαζύγια.
- Καταπιεστικό το σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα.
- Αναξιοκρατία.
- Έλλειψη κοινωνικής συνείδησης.
- Επιθυμία ανεξαρτητοποίησης των νέων.
- Έλλειψη παιδείας.
- Απομόνωση λόγω Η/Υ και τηλεόρασης.
- Ψυχολογικά προβλήματα.
- Μοναξιά, άγχος, ανασφάλεια, αυτοκτονίες.
- Έξαρση βίας και εγκληματικότητας.
- Συμμορίες ανηλίκων, ναρκωτικά, αλκοολισμός, τροχαία.
- Επαγγελματικά και οικογενειακά προβλήματα.
- Προκαταλήψεις, φανατισμός.
- Φαινόμενα διαφθοράς.
- Εθισμός στην τηλεόραση, πλήση εγκεφάλου.
- Εθισμός στον Η/Υ.

β. Προτάσεις

- Αναζήτηση μέτρων για συνεργασία και αρμονική συνύπαρξη των μεγαλύτερων με τους νέους.
- Ανάπτυξη εποικοδομητικού διαλόγου στο πλαίσιο της οικογένειας.
- Ελάφρυνση του σχολικού προγράμματος.
- Δημιουργία περισσότερων αθλητικών και πολιτιστικών κέντρων.
- Οι μεγάλοι να δέχονται την κριτική των νέων και οι νέοι να διδάσκονται από την εμπειρία των μεγάλων.
- Αξιοκρατία, κοινωνική δικαιοσύνη.
- Ενδυνάμωση της παράδοσης.
- Σεβασμός στο περιβάλλον.
- Σωστός επαγγελματικός προσανατολισμός.
- Ο άνθρωπος στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος.
- Ανάπτυξη ανθρωπιστικής παιδείας.
- Επάνδρωση των κοινοτήτων και δήμων με ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, κοινωνιολόγους για ενημέρωση γονέων, καθηγητών και μαθητών.
- Να γίνουν πρωτεύοντα μαθήματα οι Κοινωνικές Επιστήμες και η Ψυχολογία στα σχολεία.
- Το απομικό συμφέρον να υποτάσσεται στο συλλογικό.
- Προγράμματα επαγγελματικής αποκατάστασης.
- Ενίσχυση του φιλειρηνικού κινήματος για τη διασφάλιση της παγκόσμιας ειρήνης.
- Αντίσταση στη στυγνή τεχνολογία.
- Προβολή θετικών προτύπων από τα ΜΜΕ.
- Αποκέντρωση, ανάπτυξη επαρχίας.
- Να δώσουμε ποιότητα στη ζωή μας, δουλεύοντας λιγότερες ώρες.
- 24ωρη τηλεφωνική γραμμή «Παιδιά SOS».
- Καλύτερη φρούρηση των συνόρων για την εμπόδιση διακίνησης ναρκωτικών.
- Ειλικρινής προσέγγιση και στήριξη των μοναχικών ανθρώπων.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Συνεργασία και άμιλλα όχι ανταγωνισμός.
- Καταπολέμηση των προκαταλήψεων. Σεβασμός στη διαφορετικότητα.

11. ΣΩΜΑΤΙΚΗ - ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

α. Επισημάνσεις

- Έλλειψη αγωγής υγείας.
- Μεγάλος αριθμός παχύσαρκων παιδιών.
- Αύξηση ατόμων με κατάθλιψη και άλλα ψυχολογικά προβλήματα.
- Σοβαρό το πρόβλημα των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων και ειδικά του AIDS.
- Έξαρση αμβλώσεων σε νέες 15-19 ετών.
- Πρόβλημα σε αρκετούς μαθητές η δυσλεξία.
- Αδιαφορία για το πρόβλημα του αλκοολισμού, το οποίο επισκιάζεται από την έξαρση των ναρκωτικών.
- Έλλειψη νομοθεσίας για την είσοδο ανηλίκων στα μπαρ.
- Συνηθισμένες οι διαφημίσεις αλκοόλ.
- Η ανασφάλεια, η καταπίεση, ο μιμητισμός, η ανεργία, η απογοήτευση ωθούν στον αλκοολισμό.
- Η εγκατάλειψη του ατόμου, η έξαρση της βίας και της εγκληματικότητας, τα οικογενειακά προβλήματα και η οικονομική αποδυνάμωση είναι τα συνήθη επακόλουθα του αλκοολισμού.
- Επιρρεπείς αρκετοί άνθρωποι στη μαγεία και παραψυχολογία.
- Η διαφήμιση, η μόδα, η απόρριψη των παχύσαρκων από το περιβάλλον τους οδηγεί μερικές φορές σε ψυχογενή νευρική ανορεξία.
- Το γέλιο είναι βαλβίδα αποφόρτισης του ατόμου, βοηθά στην απόκτηση ευεξίας και υγείας.
- Το άγχος προκαλεί επιπτώσεις στο νευρικό σύστημα και ψυχικές διαταραχές.
- Έξαρση της πορνείας λόγω οικονομικών αιτιών και λόγω αύξησης της μετανάστευσης.
- Η άμβλωση ενέχει πολλούς κινδύνους για την υγεία.
- Η διατροφή σημαντικός παράγοντας για την καλή υγεία.
- Οι ψυχικά ασθενείς δεν αντιμετωπίζονται με το σωστό τρόπο.

β. Προτάσεις

- Διαρκής και έγκυρη ενημέρωση στα σχολεία για θέματα υγείας.
- Σεμινάρια από Δήμους, Υπουργεία, ΑΕΙ σε εβδομαδιαία βάση.
- Προγράμματα εθελοντισμού σε κέντρα περίθαλψης ασθενών με AIDS.
- Σεξουαλική αγωγή στα σχολεία.
- Θέσπιση μέτρων από την Πολιτεία για τον υποχρεωτικό έλεγχο της ψυχοσωματικής υγείας των πολιτών.
- Εμπύχωση δυσλεκτικών μαθητών.
- Εφαρμογή των προτάσεων των παγκοσμίων οργανισμών υγείας για το ανεκτό επίπεδο θορύβου.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Σωστή διατροφή, καθαριότητα, περιορισμένη έκθεση στον ήλιο, συμβουλές από γιατρούς και διαιτολόγους.
- Καθαριότητα και απολύμανση σχολικών χώρων.
- Ενεργοποίηση του Τμήματος Ηθών για τον περιορισμό της πορνείας.
- Τόνωση αυτοπεποίθησης, αυτογνωσία, αυτοκυριαρχία.
- Πρόσληψη παιδοψυχολόγων στα σχολεία, οι οποίοι να είναι νεαροί, ώστε να επικοινωνούν καλύτερα με τους μαθητές.
- Θέσπιση νόμων για απαγόρευση αγοράς και χρήσης αλκοολούχων ποτών από ανηλίκους. Αύξηση φορολογίας ποτών.
- Ατομική ή ομαδική ψυχοθεραπεία για την αντιμετώπιση του
- Ίδρυση Σχολών γονέων.
- Ισορροπημένες κοινωνικές σχέσεις.
- Φραγμός στη διαφήμιση αλκοολούχων ποτών.
- Απαγόρευση εισόδου στα μπαρ σε παιδιά κάτω των 15 ετών.
- Ειδικά σεμινάρια σε εκπαιδευτικούς, ώστε να μπορούν να στηρίζουν ψυχολογικά τους μαθητές.
- Χώροι άθλησης και ψυχαγωγίας για τα παιδιά.

12. ΚΑΠΝΙΣΜΑ

α. Επισημάνσεις

- Υψηλή η κατανάλωση τσιγάρων στη χώρα μας.
- Το κάπνισμα πολύ διαδεδομένο στα παιδιά.
- Θετική η απαγόρευση καπνίσματος σε δημόσιους χώρους.
- Τα παιδιά καπνιστών καπνίζουν και αυτά.
- Το κάπνισμα είναι προθάλαμος των ναρκωτικών.
- Συμφέροντα προωθούν το κάπνισμα.
- Μεγάλος αριθμός καπνιζόντων μαθητών στα σχολεία.
- Μεγάλη ευθύνη των ΜΜΕ για τις διαφημίσεις των τσιγάρων.
- Υπερτερούν αριθμητικά οι γυναίκες που καπνίζουν.
- Υποκριτικό το ενδιαφέρον των κυβερνήσεων.
- Σοβαρό πρόβλημα το παθητικό κάπνισμα.
- Κακό πρότυπο ο καπνιστής γονιός και δάσκαλος.
- Οικονομική αφαίμαξη από το κάπνισμα.
- Δύσκολη η απεξάρτηση από το τσιγάρο.

Οι νέοι καπνίζουν για διάφορους λόγους:

- Αίσθηση ανδρισμού.
- Μίμηση, περιέργεια.
- Κρίση εφηβείας.
- Οικογενειακά, επαγγελματικά, προσωπικά προβλήματα.
- Έλλειψη ενημέρωσης.
- Επίδειξη, μόδα.
- Φόβος απόρριψης από την παρέα.
- Λανθασμένα πρότυπα.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Διαφήμιση.
- Άγχος, μοναξιά.
- Αδυναμία χαρακτήρα.
- Άγνοια κινδύνων.
- Καπνιστές γονείς.
- Ανώριμη προσπάθεια επίδειξης ωριμότητας.
- Οι συνέπειες από το κάπνισμα είναι πολλές:
- Εθισμός, εξάρτηση, στερητικό σύνδρομο.
- Άμβλυση όσφρησης και γεύσης.
- Μείωση αντίστασης ανοσοποιητικού συστήματος.
- Μείωση αντοχής.
- Περιβαλλοντικά προβλήματα.
- Κίνδυνος για έμβρυα μητέρων καπνιστριών.
- Στεριότητα, αποβολές.
- Κίνδυνος για τους παθητικούς καπνιστές.
- Αναπνευστικά, καρδιολογικά προβλήματα.
- Κίνδυνος πυρκαγιών.
- Οικονομική αφαίμαξη.
- Πρόωρη γήρανση.
- Επιφέρει ανήκεστες βλάβες στην υγεία.

β. Προτάσεις

- Να αυξηθούν οι τιμές των τσιγάρων.
- Να απαγορευτούν οι διαφημίσεις των τσιγάρων.
- Ειδικό μάθημα στα σχολεία για την απεξάρτηση από το κάπνισμα.
- Να αποβάλλονται οι μαθητές που καπνίζουν.
- Συστηματική ενημέρωση από γονείς, καθηγητές, ΜΜΕ για τις βλαβερές συνέπειες του καπνίσματος.
- Να απαγορευτεί το κάπνισμα των ανηλίκων δια νόμου.
- Ειδικό χώρο για κάπνισμα στα σχολεία.
- Απαγόρευση πώλησης τσιγάρων σε ανηλίκους.
- Νομοθεσία για περιορισμό παραγωγής καπνού.
- Αθλητικές εγκαταστάσεις, χώροι ψυχαγωγίας.
- Απαγόρευση καπνίσματος στα σχολεία.
- Πώληση τσιγάρων με επίδειξη ταυτότητας.
- Σεμινάρια από γιατρούς – ψυχολόγους για τις συνέπειες του καπνίσματος σε καπνίστριες μέλλουσες μητέρες.
- Οι καθηγητές να μην καπνίζουν μπροστά στους μαθητές.
- Ειδικό κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι και κοινωνιολόγοι στα σχολεία.
- Αναβάθμιση του μαθήματος της γυμναστικής στα σχολεία.
- Φωτογραφίες, αφίσες προσβεβλημένων οργάνων του σώματος.
- Να μη δίνεται μεγάλο χαρτζιλίκι από τους γονείς στα παιδιά.
- Συνεργασία αντικαπνιστικών φορέων.
- Όχι ρατσιστική συμπεριφορά στους καπνιστές.
- Επιτήρηση στις τουαλέτες των σχολείων.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Προβολή διαφημιστικών σποτ με επωνύμους που καταδικάζουν το κάπνισμα.
- Φύλακες στα σχολεία.
- Ποινές για τους καπνίζοντες σε αγωνιστικούς χώρους.

13. ΑΛΚΟΟΛ

α. Επισημάνσεις

- Κατάχρηση ποτών από τους νέους.
- Αλκοολικοί, άτομα κάθε ηλικίας και επιπέδου.
- Ο αλκοολισμός, αν και επικρίνεται, αυξάνεται διαρκώς.

Αίτια:

- Οικογενειακές συγκρούσεις.
- Άγχος, μοναξιά, ψυχολογικά προβλήματα.
- Ανωριμότητα νέων.
- Πίεση λόγω προβλημάτων (οικονομικών, προσωπικών).
- Προβαλλόμενα πρότυπα από ΜΜΕ.
- Ελλιπής ενημέρωση.
- Νυχτερινές εξόδους, παρέες.
- Χωρισμός, θάνατος αγαπημένου προσώπου.

Συνέπειες:

- Ασθένειες (κίρρωση ήπατος, παθήσεις νευρικού συστήματος).
- Κενά μνήμης, σωματική παράλυση.
- Απώλεια κάθε ενδιαφέροντος.
- Αλλαγή χαρακτήρα, συμπεριφοράς.
- Αυτοκτονικές τάσεις.
- Εγκληματικότητα, βία.
- Πρόκληση τροχαίων ατυχημάτων.
- Διαζύγια.
- Απομόνωση, περιθωριοποίηση.
- Απώλεια αυτοελέγχου.
- Διαταραχή ομιλίας.
- Αναστολή σεξουαλικής δραστηριότητας.

β. Προτάσεις

- Να μην σερβίρονται αλκοολούχα ποτά σε νέους κάτω των 18 ετών.
- Προγράμματα και κέντρα απεξάρτησης. Ψυχολογική στήριξη αλκοολικών.
- Απαγόρευση πώλησης αλκοόλ στα σούπερ-μάρκετ.
- Απαγόρευση κατανάλωσης αλκοόλ σε δημόσιους χώρους.
- Ίδρυση κέντρων ενημέρωσης για τις συνέπειες του αλκοόλ.
- Δημιουργία θεσμών μαζικής άθλησης.

14. ΑΣΤΕΓΟΙ

α. *Επισημάνσεις*

- Απουσία κοινωνικής πρόνοιας για τους άστεγους. Αύξηση αριθμού αστέγων στην Αθήνα.
- Αμόρφωτοι, περιφρονημένοι, περιθωριοποιημένοι οι άστεγοι ζητιανεύουν και ψάχνουν στα σκουπίδια.
- Αδιαφορία συνανθρώπων.
- Υπερβολικές δαπάνες στα Ολυμπιακά έργα και ανυπαρξία φροντίδας για τους άστεγους.
- Αποτελούν κίνδυνο για τους πολίτες και το περιβάλλον.
- Οικογενειακά προβλήματα, αρρώστιες, ανεργία, υποχρέωση, οικονομικά προβλήματα.

β. *Προτάσεις*

- Δημιουργία από το κράτος κέντρων παροχής στέγης, τροφής, περίθαλψης και ψυχαγωγίας των αστέγων.
- Παροχή ευνοϊκών δανείων προς τους άστεγους.
- Χορήγηση επιδόματος ανεργίας.
- Δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- Προώθηση ανέργων σε εργασίες με κρατική μέριμνα.
- Φροντίδα για σίτιση από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- Προσέγγιση των αστέγων από κοινωνικούς λειτουργούς.
- Εθελοντική προσφορά για ανακούφιση των αστέγων από τις κακουχίες και τη στέρηση.

15. ΕΡΓΑΣΙΑ - ΑΝΕΡΓΙΑ

α. *Επισημάνσεις*

- Η εργασία αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα του ανθρώπου και δημιουργεί αίσημα πληρότητας και προσφοράς.
- Η ανεργία είναι σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα και πλήττει, κυρίως, τους νέους, τις γυναίκες και τα άτομα μεγάλης ηλικίας.
- Έξαρση της ανεργίας παρατηρείται στη χώρα μας, αλλά και στα άλλα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ μακροχρόνια προβλέπεται και αύξησή της.
- Ανεπαρκή τα μέτρα αντιμετώπισης της ανεργίας, τα οποία λαμβάνει το κράτος.
- Οι Ολυμπιακοί Αγώνες δημιούργησαν ευκαιρίες απασχόλησης, με το τέλος τους, όμως, θα αυξηθεί η ανεργία στην Ελλάδα. – Το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας παράγει ανέργους.
- Άνθρωποι, κυρίως νέοι, σπουδασμένοι και δημιουργικοί, παραμένουν χωρίς δουλειά, ετεροαπασχολούνται ή υποαπασχολούνται.
- Παράμετρο της ανεργίας αποτελεί το «ρουσφέτι» από τους πολιτικούς για την εξασφάλιση ψήφων.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Οι πολιτικοί περιορίζονται σε προεκλογικές υποσχέσεις.
- Σημαντική η προσωρινή απασχόληση μέσω ΟΑΕΔ.
- Οι γονείς πιέζουν τα παιδιά τους για την επιλογή επαγγέλματος.
- Οι εργοδότες επιλέγουν με κριτήριο την εξωτερική εμφάνιση.
- Οι προκηρυσσόμενοι διαγωνισμοί για πλήρωση θέσεων έχουν περιορισμένη δημοσιότητα.
- Η πληθώρα των ανέργων πτυχιούχων κάνει τους μαθητές να απογοητεύονται και να αδιαφορούν για το σχολείο, ενώ οι γονείς τους δαπανούν υπέρογκα ποσά για τη μόρφωσή τους.
- Οι στρατιωτικές σχολές παρέχουν εξασφάλιση, ενώ, αντιθέτως, στον καλλιτεχνικό χώρο υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα.

β. Προτάσεις

- Σύνδεση του σχολείου με την παραγωγή και την αγορά εργασίας.
- Επανεκπαίδευση. Δια βίου μάθηση.
- Εφαρμογή αποτελεσματικότερου και μεθοδικότερου Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού.
- Κάλυψη με άνεργους των θέσεων των εθελοντών στους Ολυμπιακούς του 2004.
- Αύξηση επιδομάτων ανεργίας και ιατροφαρμακευτικής κάλυψης των ανέργων.
- Διοικητική και οικονομική αποκέντρωση.
- Περιορισμός λαθρομετανάστευσης.
- Αναθεώρηση των απόψεων των Ελλήνων για τα επαγγέλματα.
- Στροφή στα τεχνικά επαγγέλματα.
- Λήψη μέτρων για τον περιορισμό της πολυθεσίας και της υπερωριακής απασχόλησης.
- Μείωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.
- Ενίσχυση της γεωργίας και της κτηνοτροφίας.
- Επιβολή ποινών σε εργοδότες που αυθαιρετούν εις βάρος των εργαζομένων.
- Αύξηση του ελεύθερου χρόνου των εργαζομένων.
- Απομυθοποίηση της εικόνας των πτυχιούχων και του κοινωνικού και συμβολικού αντικρύσματος του πτυχίου.
- Χορήγηση κινήτρων στους νέους επιστήμονες, ώστε να εργασθούν στην επαρχία.
- Προώθηση αξιοκρατίας στον εργασιακό τομέα.
- Ουσιαστικός διάλογος μεταξύ Πολιτείας και εργαζομένων για τον εντοπισμό και την επίλυση των προβλημάτων.
- Μείωση κρατήσεων για ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία.
- Υψηλότερη εξειδίκευση στις ανώτερες σπουδές και θέσπιση νέων ειδικοτήτων.
- Προσφορά από τους ανέργους ενός είδους κοινωνικής εργασίας με μικρή αμοιβή.
- Πρόσληψη συντηρητών και φυλάκων στους αρχαιολογικούς χώρους.
- Μείωση εισαγόμενων προϊόντων και προώθηση των εξαγωγών.
- Τόνωση επιχειρηματικής δραστηριότητας με κίνητρα για επενδύσεις.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Επενδύσεις σε δημόσια έργα.
- Νομοθετικές ρυθμίσεις για βελτίωση των συνθηκών εργασίας.
- Μείωση του αριθμού εισακτέων σε υπερκορεσμένες Σχολές.
- Μείωση τιμών βασικών καταναλωτικών αγαθών για δυνατότητα αγοράς τους από τους άνεργους.
- Πάταξη φοροδιαφυγής και παραοικονομίας.
- Εισαγωγή μαθήματος στα σχολεία για το πρόβλημα της ανεργίας.
- Έκδοση βιβλίων και περιοδικών σχετικών με την ανεργία. Ενημερωτικές εκπομπές από τα ΜΜΕ.
- Κρατική στήριξη των πρωτοβουλιών των νέων.
- Άρση της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων.
- Διεθνής συνεργασία κατά της ανεργίας.
- Αξιοποίηση παραγωγικών δυνατοτήτων της χώρας.
- Κατοχύρωση μερικής απασχόλησης.
- Αξιοποίηση κοινοτικών - κοινωνικών κονδυλίων.
- Αυτογνωσία, αντικειμενική πληροφόρηση.
- Δίκαια κατανομή αγαθών και υπηρεσιών σε παγκόσμιο επίπεδο.
- Κοινωνικά μέτρα για την αποφυγή της περιθωριοποίησης των ανέργων.
- Εξυγίανση και ενίσχυση του συνδικαλιστικού κινήματος.
- Τήρηση των προεκλογικών δεσμεύσεων των πολιτικών.
- Δραστηριοποίηση γραφείων ευρέσεων εργασίας και στελέχωσή τους από πτυχιούχους ανέργους.
- Αυστηρές ποινές σε όσους εκμεταλλεύονται την παιδική εργασία.
- Ειδικά χρηματοδοτούμενα προγράμματα πληροφόρησης των νέων για την αγορά εργασίας.
- Πληρωμή μισθού στους μαθητευόμενους του ΟΑΕΔ.
- Διενέργεια περισσότερων διαγωνισμών για την πλήρωση θέσεων στο Δημόσιο.

16. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

α. *Επισημάνσεις*

- Δύσκολη η επιλογή επαγγέλματος για τους νέους.
- Άγνοια αγοράς εργασίας.
- Έλλειψη ενημέρωσης.
- Ανωριμότητα.
- Ο ΣΕΠ, μάθημα σπουδαίο, αλλά τυποποιημένο και αναποτελεσματικό.
- Ακατάλληλοι εκπαιδευτικοί που το διδάσκουν.
- Υλιστική εποχή, επιδίωξη προσοδοφόρων επαγγελμάτων.
- Λαθεμένη καθοδήγηση από γονείς.
- Ανύπαρκτη η αξιοκρατία.
- Κοινωνικός ρατσισμός, κυρίως για τα χειρωνακτικά επαγγέλματα.
- Προσανατολισμός προς τα επιστημονικά επαγγέλματα, αλλά ελάχιστες οι θέσεις απασχόλησης.
- Μεγάλος αριθμός ανέργων πτυχιούχων με αποτέλεσμα να ασκούν επάγγελμα άσχετο με τις σπουδές τους.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Οι νέοι δεν γνωρίζουν τις κλίσεις τους και τις απαιτήσεις κάθε επαγγέλματος.
- Υποβαθμισμένη η τεχνική, επαγγελματική εκπαίδευση.
- Φόβος, ανασφάλεια, άγχος στον εφηβικό / νεανικό πληθυσμό.
- Μονομέρεια, πλήξη.
- Παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή επαγγέλματος: Οικογένεια, σχολείο, φίλοι, ΜΜΕ, κοινωνικοοικονομικό και μορφωτικό επίπεδο γονέων, κοινωνικό κατεστημένο, ανεργία, ελλιπής ενημέρωση.
- Η σωστή επιλογή επαγγέλματος εξασφαλίζει ψυχολογική ισορροπία, αισιοδοξία.
- Οι περισσότεροι νέοι προσανατολίζονται σε στρατιωτικά επαγγέλματα κυρίως από ανασφάλεια και όχι γιατί τους αρέσουν.
- Κριτήρια επιλογής επαγγέλματος:
  - α) Αγάπη για το επάγγελμα.
  - β) Ορθή εκτίμηση δυνατοτήτων.

β. Προτάσεις

- Κατάλληλοι καθηγητές, ενημερωτικά φυλλάδια, περισσότερες ώρες για ΣΕΠ.
- Επιλογή επαγγέλματος ανάλογη με προσωπικές κλίσεις, ιδιαιτερότητες και δυνατότητες. Αυτογνωσία.
- Ενημέρωση από την Πολιτεία για τις συνθήκες της αγοράς εργασίας.
- Ενημέρωση στα σχολεία για κορεσμένα και μη επαγγέλματα.
- Όχι παρεμβάσεις γονέων και δασκάλων.
- Περισσότερα ΚΕΣΥΠ.
- Περιορισμένος αριθμός εισακτέων σε σχολές που οδηγούν σε κορεσμένα επαγγέλματα.
- Ενημέρωση των μαθητών από το Δημοτικό Σχολείο.
- Συστηματικές επισκέψεις μαθητών σε επαγγελματικούς χώρους.
- Ενημέρωση για την τεχνολογική εκπαίδευση και τις δυνατότητες που παρέχει στους μαθητές.
- Όχι προβολή εσφαλμένων προτύπων από ΜΜΕ.
- Υπερκομματική συμμετοχή στη χάραξη μακροπρόθεσμης εκπαιδευτικής πολιτικής.
- Ίσες ευκαιρίες για όλους. Αξιοκρατία.
- Αναβάθμιση ΤΕΕ και ΟΑΕΔ.
- Ίδρυση νέων σχολών με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- Εκσυγχρονισμός εκπαιδευτικού συστήματος.
- Νέες θέσεις εργασίας.
- Ενημέρωση των μαθητών Γυμνασίου για σχολές ΟΑΕΔ στο πλαίσιο του ΣΕΠ.
- Πρόωρη συνταξιοδότηση για απελευθέρωση θέσεων εργασίας.
- Κρατικός συμβουλευτικός φορέας για την καθοδήγηση των νέων.
- Δομική Συμβουλευτική στα σχολεία.
- Αναγκαιότητα επιλογής επαγγέλματος σε μικρή ηλικία.

17. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

α. Επισημάνσεις

- Έκφραση θλίψης, συντριβής, αγανάκτησης και έντονου προβληματισμού για το δυστύχημα στα Τέμπη με θύματα 21 μαθητές.
- Βαρύς ο φόρος αίματος σε τροχαία ατυχήματα στη χώρα μας.
- Τα αναπάντητα «γιατί» για τόσες ψυχές που χάνονται στην άσφαλτο φέρνουν στο προσκήνιο τις ευθύνες της Πολιτείας.
- Οι ελληνικοί δρόμοι είναι ακριβοπληρωμένοι, αλλά οι χειρότεροι ποιοτικά.
- Εκτός των άλλων, τα τροχαία ατυχήματα στιγματίζουν την χώρα μας στο εξωτερικό.
- Εκμετάλλευση ανθρώπινου πόνου από τα ΜΜΕ και κυνήγι φρίκης ακολουθεί τα τροχαία ατυχήματα.
- Λανθασμένη μια πιθανή απόφαση για διακοπή των σχολικών εκδρομών με αφορμή το δυστύχημα στα Τέμπη.
- Ο προβληματισμός για τα τροχαία διαρκεί μικρό διάστημα και μετά επικρατεί και πάλι η αδιαφορία.
- Έντονο το πρόβλημα του μπλοκαρίσματος στους δρόμους των μεγάλων πόλεων.
- Τα τρένα του ΟΣΕ κινούνται με μικρές ταχύτητες και, έτσι, τα ταξίδια είναι πολύωρα και κουραστικά.
- Τα πλοία κάνουν λίγα δρομολόγια, με αποτέλεσμα να έχουν πρόβλημα επικοινωνίας τα νησιά.
- Η μοτοσυκλέτα αποτελεί τον καλύτερο τρόπο επίλυσης του κυκλοφοριακού. Οι νέοι, όμως, μπορούν να πάρουν άδεια μόνο για 50cc και, έτσι, στρέφονται στα αυτοκίνητα.
- Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν πίστες για αγώνες μοτοσυκλέτας, με αποτέλεσμα να γίνονται αγώνες με μορφή «κόντρας» στους δρόμους με θανατηφόρα αποτελέσματα.
- Το *Μετρό* αποτελεί σύγχρονο μέσο συγκοινωνίας και παρέχει ασφάλεια.

Τα συχνότερα αίτια των τροχαίων:

- Ανεπαρκής αστυνόμευση.
- Κακή κατασκευή και συντήρηση των δρόμων.
- Απρόσεκτη, αλαζονική οδήγηση.
- Χρήση αλκοόλ, μη εφαρμογή του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.
- Διαφθορά στο δημόσιο τομέα (απόκτηση διπλώματος οδήγησης με χρηματισμό δημοσίων υπαλλήλων, μη ουσιαστικός έλεγχος στα ΚΤΕΟ).
- Έλλειψη χώρων στάθμευσης.
- Οι κόντρες της ασφάλτου.
- Κακή συντήρηση οχημάτων.
- Υπερφορτωμένες, κακοφορτωμένες νταλίκες.
- Ελλιπής σήμανση και φωτισμός στο οδικό δίκτυο.
- Έλλειψη ειδικής λωρίδας για φορτηγά.
- Δεν υπάρχουν κατάλληλα πεζοδρόμια στις πόλεις.
- Απουσία διαχωριστικών νησίδων.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Μη χρήση ζώνης ασφαλείας.
- Χλιαρές ποινές για τους υπαίτιους ατυχημάτων.
- Ελλιπής εκπαίδευση οδηγών.
- Αποπροσανατολιστική λειτουργία των ΜΜΕ, που δεν αναδεικνύουν τα αίτια, αλλά εμπορευματοποιούν τις ανθρώπινες τραγωδίες.
- Διαφημιστικές αφίσες στις εθνικές οδούς που αποσπούν την προσοχή των οδηγών.
- Το κυνήγι του κέρδους που ωθεί σε υπέρβαση ορίων ταχύτητας και στο εξαντλητικό ωράριο των οδηγών των φορτηγών.
- Νεκροί, ανάπηροι.
- Ψυχικά τραύματα γονέων, συγγενών, φίλων.
- Διαλυμένες οικογένειες, επιβαρυνόμενες με οικονομικά προβλήματα.
- Οικονομική αιμορραγία: Νοσοκομεία, περιθάλψη, ασφάλειες.
- Μείωση νεανικού πληθυσμού.
- Πλήγμα για τον τουρισμό και την εικόνα της χώρας.

β. Προτάσεις

- Κυκλοφοριακή αγωγή από την παιδική ηλικία.
- Αναθεώρηση, εκσυγχρονισμός του νομικού πλαισίου που αφορά την οδική ασφάλεια.
- Αυστηρότατοι έλεγχοι και επιβολή ποινών σε σχολές οδηγών και υπηρεσίες του Υπουργείου Συγκοινωνιών για τυχόν παρανομίες.
- Άρτια εκπαίδευση οργάνων τροχαίας.
- Εξονυχιστικοί έλεγχοι οχημάτων στα ΚΤΕΟ.
- Πάταξη χρηματισμού στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες.
- Επιβολή αυστηρότατων κυρώσεων σε εργολάβους και υπεύθυνους κατασκευής οδών.
- Βελτίωση του οδικού δικτύου.
- Δημιουργία λωρίδων αποκλειστικής κυκλοφορίας για φορτηγά.
- Τοποθέτηση κγκλιδωμάτων, σήμανσης και φωτισμού στους δρόμους.
- Λειτουργία τηλεφωνικής γραμμής για καταγγελίες παραβάσεων.
- Τοποθέτηση μηχανισμού στα φορτηγά για αυτόματη μείωση της ταχύτητας.
- Μαθήματα πρώτων βοηθειών σε νέους οδηγούς.
- Εγκατάσταση ιατρικών σταθμών στις εθνικές οδούς.
- Επέκταση ΜΕΤΡΟ.
- Δημιουργία χώρων στάθμευσης.
- Δημιουργία και άλλων λεωφοριόδρομων και αυστηρή επιτήρηση για τη χρήση τους.
- Τοποθέτηση ζωνών ασφαλείας και στα λεωφορεία.
- Απαγόρευση κυκλοφορίας βαρέων οχημάτων στις εθνικές οδούς σε ώρες αιχμής ή τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες.
- Ανανέωση διπλωμάτων οδήγησης κάθε δεκαετία.
- Μη κατάργηση σχολικών εκδρομών. Επιστροφή των μαθητών πριν τις 7μ.μ.
- Δημιουργία δρόμων για ποδηλάτες.
- Συχνά αλκοτέστ στους οδηγούς. Ιατρικές εξετάσεις.
- Τοποθέτηση περισσότερων ραντάρ για τον έλεγχο της ταχύτητας.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Αύξηση του ορίου ηλικίας από τα 18 στα 20 χρόνια για τη λήψη διπλώματος οδήγησης.
- Κατάργηση σχολικών εκδρομών.
- Τοποθέτηση τροχονόμων έξω από τα σχολεία.
- Ίδρυση ειδικού σώματος της τροχαίας που να ελέγχει καθημερινά την κατάσταση του οδικού δικτύου.
- Ειδική ομάδα τροχονόμων με ειδικές γνώσεις που να ελέγχει την καταλληλότητα του οχήματος.
- Ειδική μέριμνα για τα νησιά. Αύξηση των δρομολογίων των πλοίων.
- Δημιουργία πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής.
- Κατασκευή υπογείων διαβάσεων στις μεγάλες πόλεις.
- Υποχρεωτική η ύπαρξη συνοδηγού στα υπεραστικά δρομολόγια και στα δρομολόγια των φορτηγών αυτοκινήτων.
- Μαζική χρήση μοτοσυκλετών για λύση του κυκλοφοριακού.
- Δημιουργία χώρων για διεξαγωγή αγώνων μοτοσυκλέτας.
- Επιβολή αυστηρότερων ποινών στους παραβάτες του ΚΟΚ.
- Έλεγχος τιμών των συνεργείων αυτοκινήτων.
- Ευαισθητοποίηση από τα ΜΜΕ και το σχολείο.
- Απαγόρευση χρήσης κινητού τηλεφώνου από τους οδηγούς.
- Συνεργασία με ειδικούς άλλων κρατών.
- Σήραγγες σε ορεινές περιοχές.
- Οργάνωση σεμιναρίων για επαγγελματίες οδηγούς.
- Χρησιμοποίηση περισσότερων εκχιονιστικών μηχανημάτων, όταν οι καιρικές συνθήκες το επιβάλλουν.
- Συχνότερα δρομολόγια στα χωριά για την εξυπηρέτηση των μαθητών.
- Απαγόρευση εισαγωγής παλαιών αυτοκινήτων.
- Δημιουργία ειδικής λωρίδας για τα ασθενοφόρα και τα περιπολικά.
- Μονοδρόμηση και βελτίωση του δρόμου στα Τέμπη.
- Παροχή οικονομικής και ψυχολογικής στήριξης από το κράτος στους γονείς των θυμάτων στα Τέμπη.
- Πραγματοποίηση ειδικής συνεδρίασης στη Βουλή με θέμα «ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΔΡΟΜΟΙ».
- Αφιέρωση της φετινής συνόδου της «Βουλής των Εφήβων» στα θύματα του τροχαίου των Τεμπών.

18. ΕΦΗΒΕΙΑ

Α'. Νεανικοί Προβληματισμοί - Οράματα

α. *Επισημάνσεις*

- Οι νέοι νιώθουν αμηχανία στην υλιστική εποχή μας, όπου κυριαρχεί το συμφέρον, το δίκαιο του ισχυρότερου, η διαφθορά, η υποκρισία και η αποξένωση από τον συνάνθρωπο.
- Υποκρισία διαπιστώνουν σε ηγέτες που διαστρεβλώνουν την αλήθεια, υποκρισία στις ανθρώπινες σχέσεις, τις επαγγελματικές, τις οικονομικές.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Το κράτος υποστηρίζει τους λίγους, εξοντώνει τους πολλούς.
- Το δίκαιο, η αλήθεια, η ισότητα, η αξιοκρατία θανατώνονται.
- Η φιλία πράγμα σπάνιο στην εποχή μας.
- Αν οι νέοι είχαν την εξουσία, ο κόσμος θα ήταν καλύτερος.
- Οι νέοι επιθυμούν ένα κόσμο, όπου θα υπάρχει αγάπη, φιλία, ειρήνη, συνεργασία, κοινωνική ευαισθησία για τους ανήμπορους, ανθρωπιστική παιδεία, ελευθερία. Έναν κόσμο χωρίς ρατσισμό, αδικία, αναξιοκρατία και εξοπλισμούς.
- Οι νέοι προβληματίζονται για την εξέλιξη της Μοριακής Βιολογίας και τα πειράματα κλωνοποίησης.
- Ιδιαίτερα για την κλωνοποίηση πιστεύουν, πως έχει οικονομικά κίνητρα, θέτει σε κίνδυνο τη βιολογική ποικιλομορφία και διαλύει το θεσμό της οικογένειας.
- Τους έφηβους, επίσης, απασχολούν και προβλήματα κοινωνικά, όπως η βία, η εγκληματικότητα, ο ρατσισμός, η ανεργία, το χάσμα γενεών, η προπαγάνδα των ΜΜΕ, η κοινωνική και οικονομική ανισότητα, οι πόλεμοι (Ιράκ).

Β'. Χαρακτηριστικά, Προβλήματα νέων - Κίνδυνοι

α. Επισημάνσεις

Χαρακτηριστικά νέων

- Οι έφηβοι είναι αγνοί, ευαίσθητοι, ειλικρινείς, δραστήριοι, αγωνιστές. Έχουν στόχους και οράματα.
- Πιστεύουν στην αυθεντία της λογικής και όχι στη λογική της αυθεντίας.
- Αρκετοί αδιαφορούν για τα κοινά και τον εαυτό τους.
- Ακολουθούν την εκκεντρικότητα στην εμφάνιση λόγω επιθυμίας προβολής και απόκτησης κοινωνικής ταυτότητας.
- Αδιαφορούν / παραμελούν θέματα υγείας (διατροφή, ύπνο κλπ).
- Οι νέοι σήμερα πιο ώριμοι από τις προηγούμενες γενιές.
- Η εφηβεία είναι προβληματική ηλικία, περίοδος ανακατατάξεων, εναγώνιας αναζήτησης ταυτότητας.
- Αμφισβητούν ή απορρίπτουν τους γονείς, αλλά και τους αγαπούν και τους χρειάζονται.
- Έχουν δύναμη, σκέψη και λόγο. Απαιτούν σεβασμό. Είναι ανθρωπιστές.
- Όμως, είναι νωθροί, επιζητούν εύκολες λύσεις.

Προβλήματα νέων

- Επιλογή επαγγέλματος και ανεργία. – Φόβος για το αύριο.
- Αμοραλισμός.
- Καταστροφή φυσικού περιβάλλοντος.
- Απομόνωση και μοναξιά στις μεγαλουπόλεις. Αλλοτρίωση.
- Κοινωνική και πολιτική διαφθορά.
- Ναρκωτικά.
- Κρίση οικογενειακού θεσμού. Διαζύγια.
- Κρίση διαπροσωπικών σχέσεων.
- Απρόσωπο, μηχανιστικό και πιεστικό εκπαιδευτικό σύστημα.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Έλλειψη ελεύθερου χρόνου για σχέσεις, άθληση, ψυχαγωγία.
- Έλλειψη ευκαιριών, δημιουργικής ανάπτυξης κλίσεων και δυνατοτήτων.
- Έλλειψη ποιοτικής διασκέδασης και ψυχαγωγίας.
- Κακής ποιότητας τηλεοπτικά προγράμματα.
- Αποπροσανατολιστικός και ύποπτος ο ρόλος των ΜΜΕ.
- Σκληρή και ανταγωνιστική κοινωνία.
- Υποκρισία, ατομικισμός, υλικός ευδαιμονισμός.
- Βία και εγκληματικότητα.
- Έλλειψη υγιών προτύπων, κρίση αξιών και θεσμών.
- Έλλειψη πνευματικών ηγετών.
- Υπερπροστασία γονέων, καταπιεστικά «πρέπει», χάσμα γενεών.
- Αδιαφορία, έλλειψη διαθέσιμου χρόνου από τους γονείς για τα παιδιά.
- Οικονομική δυσπραγία.
- Μόδα και υπερκαταναλωτισμός.
- Ασυνειδησία υπευθύνων.
- Αναξιοκρατία, «ρουσφετολογία», νεποτισμός.
- Διακρίσεις, ρατσιστικές ιδεολογίες, προκαταλήψεις.
- Καταστρατήγηση δικαιωμάτων παιδιών.
- Πόλεμος.
- Οι κοινωνικές ανισότητες.
- Φόβος απόρριψης (σχολείο, φίλοι, οικογένεια, έρωτας).
- Αρκετοί εργαζόμενοι μαθητές πιέζονται διπλά.
- Ψυχικές διαταραχές, προβλήματα, αδιέξοδα.
- Απογοήτευση, ενοχοποίηση αυτών των ιδίων (των εφήβων).
- Απώλεια διάθεσης για ζωή, απαισιοδοξία, εσωστρέφεια.
- Αναζήτηση αυτοεπιβεβαίωσης και αποδοχής σε ακατάλληλες παρέες.
- Φανατισμός, αποπροσανατολισμός.
- Εγκατάλειψη οικογενειακής εστίας, εγκατάλειψη σχολείου.
- Περιθωριοποίηση, βία και εγκληματικότητα.
- Ναρκωτικά, αλκοόλ, κάπνισμα.
- Πορνεία.
- Παραθρησκευτικές οργανώσεις, Σατανισμός.
- Κακής ποιότητας επιλογές για διασκέδαση και ψυχαγωγία.
- Προβλήματα στις σχέσεις με το άλλο φύλο.
- Τυφλή προσήλωση σε αρνητικά είδωλα – πρότυπα.

β. Προτάσεις

- Παροχή ανθρωπιστικής παιδείας και όχι χρησιμοθηρικής.
- Ελευθερία στις επαγγελματικές επιλογές.
- Περιορισμός ανεργίας. Νέες θέσεις εργασίας.
- Σωστή διδασκαλία ΣΕΠ.
- Ευαισθητοποίηση οικογένειας. Συμπαράσταση. Κατανόηση. Σεβασμός.
- Συμβουλευτική για γονείς και παιδιά από ειδικούς.
- Σχολές γονέων. Επαναπροσδιορισμός προσδοκιών γονέων για παιδιά. Διάλογος.
- Ανασυγκρότηση / αναθεώρηση οικογενειακού θεσμού.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Εξασφάλιση ελεύθερου χρόνου.
- Οι πνευματικοί άνθρωποι πρότυπα για τους νέους.
- Εφαρμογή κοινωνικής πολιτικής, αξιοκρατίας, κοινωνικής δικαιοσύνης από την πολιτεία.
- Άμβλυνση κοινωνικών ανισοτήτων.
- Στροφή προς τον αθλητισμό και τις τέχνες. Συμμετοχή στα κοινά.
- Αντίσταση των νέων στον ευδαιμονισμό και την επίπλαστη ευτυχία.
- Αντίσταση στα «τηλεοπτικά σκουπίδια».
- Ενημερωτικές εκπομπές ποιοτικού περιεχομένου για εφήβους.
- Τήρηση παραδόσεων. Συχνότερη επαφή με τη φύση.
- Αναμόρφωση σκληρού και εξοντωτικού συστήματος εξετάσεων.
- Φορέας πρόληψης αυτοκτονιών.
- Βοήθεια Πολιτείας για επανένταξη νέων που παρανόμησαν ή είχαν παραβατική συμπεριφορά.
- Διατήρηση / σεβασμός εθνικής ταυτότητας.
- Ψυχολόγοι και κοινωνιολόγοι στα σχολεία.
- Σωστή αξιοποίηση επιστημονικής γνώσης.
- Η τεχνολογία να μη γίνεται αυτοσκοπός.
- Να σταματήσουν οι πόλεμοι και οι εξοπλισμοί.
- Περισσότερα κονδύλια για παιδεία, υγεία, πρόνοια.
- Συνεργασία κρατών για βοήθεια προς τις χώρες του Τρίτου κόσμου.
- Προστασία περιβάλλοντος.
- Αυστηροί έλεγχοι και απελάσεις παράνομων μεταναστών.
- Ειλικρίνεια, αλληλοκατανόηση, διάλογος να χαρακτηρίζουν τις ανθρώπινες σχέσεις.
- Αστυνόμευση στα σχολεία κυρίως για τον κίνδυνο των ναρκωτικών.
- Εκσυγχρονισμός εκπαίδευσης (κτήρια, βιβλία, εξοπλισμός).
- Ελκυστικοί τρόποι διδασκαλίας.
- Κρατικές υποτροφίες σε παιδιά που δεν μπορούν να σπουδάσουν.
- Ριζικές αλλαγές στην εκπαίδευση.
- Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στους νέους από το Δημοτικό Σχολείο.
- Ενημέρωση για ναρκωτικά. Περισσότερα κέντρα απεξάρτησης.
- Προβολή υγιών προτύπων.
- Αναβάθμιση, επαναπροσδιορισμός αξιών.
- Αναγνώριση ικανοτήτων και δεξιοτήτων των νέων.
- Συνεργασία νεολαίας – ενηλίκων.
- Σύσταση υπηρεσιών για εύρεση εργασίας.
- Η τέχνη στα σχολεία.
- Πολιτικοποίηση νέων.
- Κατάργηση της νοοτροπίας του “ρουσφετιού”.
- Αναβάθμιση του θεσμού της Βουλής των Εφήβων.
- Μέριμνα για παιδιά διαζευγμένων και για κακοποιημένα παιδιά.
- Έλεγχοι στα νυχτερινά κέντρα.
- Η Πολιτεία να ασχοληθεί με την παιδική πορνεία.
- Η Βουλή των Εφήβων να συνεδριάζει συχνότερα.
- Συμμετοχή μαθητών και φοιτητών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- Ίσες ευκαιρίες για μόρφωση στα παιδιά της επαρχίας.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Νομοθετική ρύθμιση ώστε οι μαθητές να μην εργάζονται.
- Καθηγητές νέοι (κάτω των 50) με θετική ενέργεια.
- Αξιόπιστοι πολιτικοί.
- Σε κάθε νόμο ειδικά συμβουλευτικά κέντρα νέων.
- Δημιουργία σχολών γονέων.
- Αναγκαία η παρουσία του αρμόδιου Υπουργού στις συνεδριάσεις κάθε Επιτροπής της «Βουλής των Εφήβων». Οι Επιτροπές να χωρίζονται σε υποομάδες.

19. ΕΥΘΑΝΑΣΙΑ

α. Επιστημάνσεις

- Διαφορετικό περιεχόμενο σήμερα από την αρχαιότητα (ήταν έθιμο).
- Ο ιατρικός κόσμος έχει επιφυλάξεις πρακτικού κυρίως χαρακτήρα.
- Η ανίατη ασθένεια αποδυναμώνει της αξία της ζωής.
- Οι υποστηρικτές θεωρούν την ψήφιση νόμου φιλανθρωπική πράξη.
- Οι επικριτές επικαλούνται την θρησκευτική άποψη.
- Οικονομικοί λόγοι μπορεί να συνηγορούν υπέρ της διακοπής της ζωής.

β. Προτάσεις

- Οι ίδιοι οι ασθενείς να αποφασίζουν.
- Η Εκκλησία να συμβάλλει στην άρση των ηθικών διλημάτων.
- Να έχουμε εμπιστοσύνη στην επιστήμη.
- Η επιστήμη και η τεχνολογία να τεθούν στην υπηρεσία του ανθρωποκεντρικού μοντέλου ανάπτυξης.
- Θεσμοθέτηση της ευθανασίας για συγκεκριμένες περιπτώσεις (ανίατες ασθένειες).
- Οι γιατροί να επανεξετάσουν τον σκοπό της ευθανασίας.
- Προστασία ανθρώπινης ζωής από την εμπορευματοποίηση ανθρώπινων οργάνων.

20. ΚΛΩΝΟΠΟΙΗΣΗ

α. Επιστημάνσεις

- Αναφορά στις κοινωνικές, ηθικές και νομικές προεκτάσεις της κλωνοποίησης.

ΘΕΤΙΚΑ:

- Παραγωγή φαρμάκων ιστών.
- Καταπολέμηση γήρανσης.
- Αντιμετώπιση ασθενειών.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΑΡΝΗΤΙΚΑ:

- Βιασμός της φύσης.
- Ζώα και άνθρωποι προς εκμετάλλευση.
- Υποβάθμιση ερωτικής επαφής.
- Απαξίωση ανθρώπου.
- Απώλεια ιδιαιτερότητας.
- Παιδιά με γενετικές ανωμαλίες.

β. Προτάσεις

- Αντιμετώπισή της με σύνεση και όχι με διάθεση εκμετάλλευσης.
- Η κλωνοποίηση να μην εφαρμοσθεί στους ανθρώπους.
- Η επιστήμη να αναλάβει τις ευθύνες της.

